

Nro. 25.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDÉLMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Mártzius 26-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Különös megelégedéssel szemléltem a' múlt héten, a' Práter nevű múlato erdőben azokat a' tserép fazekakat, a' melyekbe a' juharkba fűrt tsapokon azoknak nedvességek letsurgott. Hogy ezeknek az élőfaknak nedvességéből igen jó szirupot és tzuokort lehessen főzni, már ennek-előtte is említettük. — Cseh Országban a' Tachaui orvos Doktor *Kalert* úr nagy haszonnal foglalatoskodik ezen természet jótéteményének gyűjtögetésében, és 27, vagy 28 font juharkfaléből közönségesen egy font tzuokort készít. — A' juharkfa kétféle, az elsőbb rendbelit *Acer Platanoidesnek* nevezte *Linneus*, a' második rendbelit *Acer Pseudoplatanusnak*, az elsőbb rendbéli le-

vesebb az atólsóbb rendbelinél, és ebből egy font tuczkor készítésére 30 — 38 pint nedvesség kiván-
tatik. A' Tachaui uradalomnak nagy erdőiben,
50,000 mind két rendbéli juharfák találtnak
ollyanok, mellyek a' meg furásra alkalmasok, és
az Uraságnak *Windischgraetz* herczegnek bé adott
planum szerint, minden esztendőben három sőt
négy száz mázsa tuczkort is lehet azoknak levek-
ből, a' fáknak megkárosítások nélkül készíteni.

Nem régiben egy ide való ifjú a' veszett éb-
től megmarattatván, semmi orvosló szer nem
használt néki, és tiz nap múlván, nagy kinok
közt megholt. — Ezt a' veszedelmes nyavalyát
hydrophobiának nevezik az Orvosok, annak leg
nevezetesebb symptomajáról avagy jeléről, melly
szerint az illy nyavalyába esett ember minden
folyó matériától, nevezetesen a' víztől nagyon
meg retten, és annak lenyelése, vagy csak meg
kostolása után is kimondhatatlan szorongattatá-
sok támadnak benne. A' több, nevezetes külső
és belső symptomak a' rajta esett sebnek megké-
külése, meg dagadása, meg keményedése, a'
nehez lélegzet, a' sziv körül való nyughatatlan-
ság, félelem, test reszketése, tagok vonulása,
értelem nélkül valóság, dühösség tajtékezés, ha-
rapóság s. a. t.

Ennek a' szörnyü nyavalyának orvoslására,
a' múlt 1810-ik esztendőben a' Bayreuthi Kerü-
letnek első *Physicus*a, és *Medicinalis Consilia-
rius* Nemes *Schallern* úr egy igen hathatos gyó-
gyító eszközt talált fel, 's avval leg elsöben is
egy tiz esztendős leánykának orvoslásában tett pró-
bát, a' kiben a' veszett eb harapásából szárma-
zott symptomák úgy annyira meg nevedtek,

hogy életben leendő meg maradásához, sem másoknak, sem neki magának semmi reménységek nem vólt. Reménységem szerint kedves dolgot fogok az Orvosoknak tenni, ha mindezt az eszköz, mind az avval való élesnek modját le írom. Az eszköz ebből' áll: *R. Pulver. Radic. Belladonnae drach. semis, Aq. Lauro Cerasi Vnc. vnam et semis, Tinct. Opii Crocat. scrupulum unum, Syr. Rhacad. Vnc. vnam. M. D.* Orvosiásához, a' múlt 1810-ik esztendőben Junius 24-ik napján kezdett, és eleinte, minden fél órában, az orvosságos üveget jól fel rázva egy kaffé kalankával adott és adatott bé; éjfel után két órakor, a' symptomák tágulván azon orvossággal való élest tovább is rendesen folytatta, melly hét óra alatt két kaffé kalannal ki vévén, egészen el fogyott, 's a' beteg le tsendesedett. — A' következett napon, úgymint Junius 25 ik napján, del után újabb, de sokkal gyengébb paroxysmusa vólt a' beteg leánykának, azután ismét elnyugodott, 's olly mély álomba esett, hogy a' körülötte vólt személyek ötet meghóltnak lenni gondolták. Látogatására menvén a' fent nevezett orvos Doctor úr, ott való mulatása alatt a' beteg fel ébredt, és tejes levest kívánván magának, azt jó ízűen mind meg ette, azután maga kívánsága szerint az ágyból fel vétetett, és az asztalra ültetett. A' félenkseg, a' test reszketegsége, 's minden egyéb symptomak megszűntek, hanem a' körülötte állott személyekre még is gondolkozva nézett.

A' fent le irt gyógyító eszköz tovább is, de sokkal ritkábban neki bé adódott, és mivel semmi széke nem vólt, lágyító eszközzel meg kri-

stelyeztetett, 's hasa olajjal megkenetett. A' bé következett éjjel is igen jól aludt, reggel friss és eleven vólt, a' szobában ide 's tova fuikosott, tejes leveskáját mohon, 's jó ízűen megette, és leg kisebb jeleit sem adta vólt nyavalyájának. Még. egynéhány napig, kéttzer, ugymint reggel és este azon orvossággal ismét élt, 's vólt nyavalyájából tökéletessen meg gyógyúlt.

Az ezen hathatós orvosló eszközt fel találó híres orvos Doctor úr, a' maga ezen történetről tett jegyzéseit ekként fejezi bé: „Szerentsésnek tartom ugymond magamat, hogy a' szenvedő emberinemzet hasznára, ennek a' szörnyü nyavalyának orvoslására illy hathatos eszközt találtam, 's reám nézve legnagyobb, 's leg szebb jutalom leszen, ha az értelmes Orvosok az illy szerentsétleneket avval megorvosolhattják. Hogy annak dosisát a' patiens idejéhez, és a' nyavalyának miné műségehez kellyen alkalmaztatni, kiki által láthattya.

Magyar Ország.

A' Posoni deák nyelven irott újság leveleknek 22 ik szám alatt kiadott darabjában azt olvassuk, hogy Tek. Posony Vármegyének ezen folyó Böjtmás Havának 15 ik napján tartatott particularis gyűllesében Eő Csász. Kir. Felségének azon kegyelmes parantsolatja, mellyet a' bankótzéduláknak mivóltokról, fel váltatásokról, és a' jövő 1812-ik esztendőnek Januárius hólnap végéig leendő meg szünésekről ki adni méltoztatott, felolvastatván, azt három nyelven azon Nemes Megyében közönségessé tette, és olly rendeléseket adott ki, hogy azok, a' kik

annak valóságos értelmét meg nem fogják, a' Vármegye tiszteli által magoknak magyarázta-
sák meg. — Ezt mivelte a' Posonyi Sz. K. Kir
város Magistatusa is.

Frantzia Birodalom.

Hogy az orvosolhatatlanoknak tartatott nya-
valyaknak orvoslásokra is gyakran eszközök ta-
láltassanak, a' következő példából ki tette.
— A' Párisi Siketnémak Institutumában hat esz-
tendőől fogva egy Helvétziai nemzetből való
Grivel nevű 15 esztendőös ifjú találtatik, a' kit
azon Institutum Directora *Sicard*, mind elme-
béli tehetségeire, mind erköltsi tulajdonságaira
nézve minden több tanítványi felett szeretett,
betsült, és ditsért. — Egy Párisi tudós ember *Fa-
ltre d'Olivet* szánakozván rajta őlet curája alá vet-
te, 's annyira is vitte, hogy a' múlt Februárius
3 dik napján, a' születése napjától fogva siket-
néma ifjú, a' Párisi Reformatum templomba
menvén (reformatus szüléktől született lévén)
a' predikatio alatt egyszerre megszóllalt, 's így-
kiáltott fel *Istennem! áldott legyen szent neved,*
hogy nékem halló és szóló tehetséget adtál. Mi-
tsoda eszközzel orvoslotta légyen meg a' fent
nevezett Párisi tudós ezt a' szerentsétlen de már
most szerentsés ifjat, az újabb Orvosok nem
tudják, 's ki sem tanulhattyák. Azt írják, hogy
ő ezt az orvosló eszközt a' hajdani Orvosoknak
nevezetessen az Egyéptómbelieknek írásaiban ta-
lálta fel. — Ő ezt az ifját a' múlt Januárius 7-
ik napján vette orvosló kezei alá, harmad pap-
pal azután agyvelőjének organumai már ki fej-
őztek, Januárius 11-ikén, a' mint fellyebb meg

jegyeztük, meg szállalt; mellyből azt lehet ki húzni, hogy annak az orvosló szernék, mellyel az említett Tudos ezen ifjúnak orvoslásában élt, igen hathatosnak kellet lenni — Vajha az emberi nemzet hasznára közönségessé tétetődne azon eszköz.

A' Frantzia Monitörnek 8 ik Mártziusi darabjában fel van azoknak az Anglus Spanyol kereskedő hajóknak számok jegyeztetve, mellyek a' Frantzia zsákmányozó hajoktól elfogadtattak. Az egyikénn találtatott portékáknak az árra 500,000 frankra betsültetik, melly 16,000 darab vad állatok bőréből, 270 ball Chinából, és 25 hordó darab rézből állott. — A' *Journal du Commerce* nevű Párisi közönséges újság leveleknek 9-ik Mártziusi darabja szerént, sok nádmézzel, kafféval, és másféle Indiai termésekkel meg terhelt északi Amériakai kereskedő hajók eveztek bé a' Frantzia országi kikötőhelyekbe. — Új Eborakumban 13 Angliai kereskedő házak bankrotiroztak, és a' mint irjak, egyen egyen 200,000 font sterlinget vesztettek el, azokat az Angliai fabrikatumokat, mellyeket északi Amérikába az eladás végett vittének, el nem adhatván. — A' most nevezett Amériakai városban közönségessen azt hirtelték, hogy az Anglia Országgal való egyesülést minden óran felbe szakasztja a' Congressus, az az, a' Nemzeti képviselőknek gyülekezete.

A' Frantzia Országnak Spanyol Ország felé való határán fekvő városából Bayonnéból, Februarius 27-ik napján azt irták Párisba, hogy minnekutánna Frantzia General *Claparede*, Portugallia északi részében, *Lamego* mellett *Silveira*

Generált meg verte, 's a' kormánya alatt lévő egyesült hadi népet széllyel szórta volna, most már egész *Oporto* városáig, melly *Liszbona* után egész *Portugalliában* leg nevezetesebb város, ki járnak a' *Frantzia* seregek portázni, és hogy sok oda való tehetős kereskedők hajokra szállitván betsesebb jószágait *Braziliába* költözni szándékoznak.

A' *Fels. Frantzia Császárné Mária Ludovika* néhai megbódogult édes *Annyának* nyomdokait követvén, minden kérkedés nélkül sok jól teszen a' szükölködő szegényekkel, meg hitt udvari tselédjeit ki küldvén, a' valóságos házi szegényeket felkeresteti, azokkal jól teszen, a' nélkül hogy azok tudhatnák, kitől vették a' jótéteményt, vagy ki legyen jóltévőjük; nem tsuda tehát, hogy a' nép ezt a' kegyes *Fejedelem* Asszonyt határ nélkül szereti, betsülli, és tiszteli.

A' tudós világ előtt igen esméretes *Frantzia Tudós*, a' hies *Chateaubriand* (olvasd *Satóbriand*) nem régiben azon nevezetes munkáját, mellyet a' *Szent Földön* való utazásában irt és gyűjtögetett, nyomtatásban is kiadta. Onnan való vissza utazásában, a' régi *Görög Országot* is bé járta, és *Athénának*, *Spartának* és más hies régi városoknak maradványait is meg szemlélte, 's azoknak jelenvaló szomorú ábrázatjokat meg könyvezte. Szerentsélen *Görögök* (igy beszéllett magával) mire nem jutottatok? hová lett a' ti régi ditsösségtek? hová lettek a' ti fényes városaitok, a' mellyekben a' tudományok és szép mesterségek hajdan virágoztak s. a. t.

Hamburg városának éddig volt katonai, a'

mint a' Hamburgi Correspondensből olvassuk, a' Frantzia sashoz esküttek, 's közzülök öt százan Ratzeburgba már el is marsiroztak, hihetőképpen a' többi is fogja őket követni. Hová mennek, vagy minémű rendeles tétetett felőlök, még eddig senki sem tudja bizonyóosan; sokan úgy gondolkoznak, hogy ők is vagy Portugalliába, vagy Spanyol Országba küldetnek.

Nagy Britannia.

A' mint közönségessen tudva vagyon, egy Commissiót rendelt ki az Angliai Alsó Parlamentum azon okoknak megvizsgálására, mellyek miatt az Anglia Országi kereskedes annyira megtsókkent, hogy annak viragzásához többé semmi reménység nem lehet. Minémű következése fog ennek a' vizsgálódásnak lenni, előre is el lehet látni. Mi, így szólnak az Angliai antiministerialis újság levelek, e' világnak minden kereskedését magunkévá tenni igyekeztünk, és az egész száraz Európát fabrikatumaink által adó fizetönké, és Frantzia Ország nevedő hatalmat öt egymás után következett coalitionk, vagy öszve szövetekezésünk által, a' mennyire lehet, meg erőtleníteni, vagy inkább egészen öszvetörni akartuk. — Avval fenyegettük a' száraz Európát, hogy semmi Indiai terméseket nem fogunk annak szolgáltatni; azonban meg előzőtt bennünket a' száraz Európa, és nem tsak ezt, hanem minden fabrikatumainkat ki rekesztette; e' miatt tsókkent meg a' mi kereskedésünk, e' leszen a' mi végső romlásunknak leg főbb eszköze. — Mit használnak nekünk a' mi Coloniáink, ha

azoknak terméseiket el nem adhattuk? Mire valok a' mi pompásan készült fabrikáink minden eszközeinkel együtt, ha azoknak tsinalmányai-
kat pénzé nem tehettük? Ezekből következett a' mi kereskedésünknek megtsökkenése, ebből következtek a' sok bankerótok. — Azok a' sok ezer emberek, a' kik ekkorig fabrikáinkban foglalatoskodván magoknak kenyeret kerestek, kén-
telenek lesznek élelmeket másképen, és másutt keresni, és vagy Amérikába ki vándorlani, vagy a' földmiveléshez nyúl-
ni, melly nem a' leg jobb állapotban van hazánkban.“

A' Londoni 2 ik Mártziusi tudósítások így szólnak: Igen szomorú híreket vettünk a' száraz Európából. — A' Frantúia Császár parantsolat-
jára, nemtsak Frantzia Országban, hanem másutt is megégettnek az Angliai fabrikátumok; sőt azt hirdelik, hogy minden, a' ki Angliával kereskedésbeli levelezésben botsátkozni bátor-
dik, minden vagyonát el vesztí, és 10 esztendeig való fogságra szententziáztatik. Különös dolog hogy a' midőn *Napoleon* Császár ezt mivelí, ugyan akkor azt is meg engedi, hogy Frantzia bort, égett bort, gyümölsöt, és életet lehessen Anglia Országba hozni.

A' Fels. Angliai Király naponként mind jobban jobban érzi magát, gyakorta sétálgat a' Windsori kertben, de az Ország kormányának igazgatására még most nem alkalmas, 's talán, életének hátra lévő részét nyugodalomban kívánván el tölteni, ahoz többbe nem is fog nyúl-
ni.

Északi Német Ország.

A' Fels. Prussziai Király végzése szerint, ennekutánna az Országabéli Zsidoknak is szabad leszen házakat, 's fekvő jószágokat venni, és azon jussokkal élni, mellyekkel élnek a' keresztény vallású lakosok. Mind a' finantziának megkémellésére, mind a' földmivelésre nézve sok katonák fognak szabadtsággal haza botsattatni. — Minden kompaniától 32 öreg katonák botsattatnak el a' hadi szolgálatból, ha azt meg bizonyíthatják, hogy ők az Aerariumnak segedelme nélkül is el élhetnek. — Azok a' Prussziai hadi tisztek, a' kik a' Jénai szerentsétlen ütközet után, Királyi engedelem nélkül el távoztak, 's Angliai szolgálatba állottak, egy Kir. hirdetmény által vissza hivattatván törvénytelen tselekedetekért számadásra vonattatnak, azoknak jószágaik, a' kik ezen hivatalra vissza nem mennek, confiscaltani, neveik pedig akasztófára szegeztetni fognak.

Szakszoniában annyi colonialis portéka található, hogy 16 jó garason mindenütt meg lehet a' kaffénak fontját venni (16 Szakszonia jó garas, a' mi pénzünk szerint 20 garast teszen). — A' Lipsziai újság levelek e' tárgyról következő módon szóllanak: A' mi Országunkban és városunkban a' kereskedés nagyon meg tsökkent, colonialis portékáinkat itten el nem adhattuk, az apróbb városokban és helységekben pedig keveset vesznek a' kalmárok, ezt pedig a' vámonkon és harminzadokon való nagy fizetés okozta; azoknak a' kereskedőknek, a' kik a' meg határozott idő előtt a' vámot jó pénzben lefizetik, öt per Centum jutalom igitetett.

A' Szakszoniai Országi Rondeknek Drézdában tartott gyűlésekben az Oskoláknak, és közönséges Tanítóknak fizetésekre nézve olly adó neme projectáltatott, melly szerént minden lakos két jó garast fizessen esztendőnként, a' katonákat kivévén. Ebből az adóból minden városi és falusi Oskolák tanítóknak fizetések meg fog jobbitatni. A' Szakszóniai Universitásokban lévő Tanítók fizetéseknek meg jobbitására más fundus fog kerestetni.

Orosz Birodalom.

Azok az Orosz Generálisok és többhadi tisztek, a' kik a' Török Birodalombéli tartományokban, Móldvában és Havasalföldön táborozó Orosz Armádiához tartoznak, de a' múlt télen Pétersburgban tartózkodtak, parantsolatot vettek az eránt, hogy minden haladék nélkül regementjeikhez mennyenek. — *I. Sándor* Császár nem régiben egy zászlóval ajándékozta meg a' Dóni Kozákokat azon hasznos szolgálatjokra nézve, mellyet különkülönbfele időkben az Orosz Birodalomnak tettek. Császár Eő Felsége erantok való kegyelmességének meghálálása végett egy deputatiót küldöttek Pétersburgba, melly Februárius 10 ik napján mutattatott bé Eő Felségének, a' ki azt tudakozta töllök, mit mivellyen kedvекре, mellyre a' deputatusoknak szószollójok *Hemann*, vágy fő vezér *Platow* akként felelt, hogy leg kedvesebben vennék a' Kozákok, ha Eő Felsége őket maga személyes szolgálatjába venni 's közölök egy Csász. testörző regementet választani méltoztatna. Kéréseket egyszeribe tellyesi-

tette a' Császár, 's mingyárt akkor Gróf *Denisoff-Orloffot* azon regimentnek Obersterévé, 's maga Adjutansává tenni méltóztatott.

Kozákoknak neveztetnek azok a' vad nemzetsegek, mellyek a' Tatar és Török Országokkal határos tartományokban, kiváltképen Ukrajniában és Kioviában laknak, három rendre vannak fel osztatva, és rész szerént Európában rész szerént Asiában laknak. A. *Sapori*, kozákok felső Wohlhyniában, Ukrájniában, és a' Don, 's Dnieper folyó vizek közt lévő szigetekben és tartományokban laknak, és töbnire az Orosz Birodalomhoz tartoznak, másként Haydamákoknak is hivattatnak. A' másod rendbeliek a' Dnieper, vagy Borysthenes folyóvize partyain, és az Ozakovi Tartariában telepedtek le, a' kik a' Fényes Portának adófizető szolgálai. — A' harmad rendbeliek voltak a' *Lengyel Országhoz tartozott Kozákok*, de 1728-ik esztendőben ezek is az Orosz uradalom aláadták magokat, és ezek Görög valláson vannak. Természeti tulajdonságokra nézve erőss, izmos, és tartos emberek, jó katonák, de jó haramják is a' fekete tengerenn.

John Care tudós Anglus utazó, a' maga északi Országokban való utazásáról ki adott munkájában egy olly dolgot jegyzett meg a' mosturalkodó Császár *I. Sándor* életének le irásában, mellyről még a' leg későbbi maradékok is ditsirettel fognak emlékezni. Ő, tudniillik *Sándor* Császár Lengyel Országi utazásában, Wilna városa vidékén kevesed magával utazván, és a' Wilia folyóviz partyán sok embert tsupartozni szemlélvén, utazó kotsijából hirtelen le ugrott, és

oda menetelekor látván, hogy egy holt test vonatattott légyen ki a' nevezett folyó vizből a' kiról a' tsupa hadi tisztnek tartatott nagy Fejedelem a' köntöst le vonatattván, mellyét és vak szemeit keményen dörgölte, de minden iparkodása haszontalan vólt. — Azon közben úti tarsi is, a' kik közt a' Császár első udvari Chirugussa *Weilly* Doktor is vólt, oda érkézven, minden úton módon azon gyekeztek, hogy a' vizből ki huzott embert meg eleveníthessék, de semmi foganatja nem látatott erőlködöseknek, el annyira, hogy a' Császár udvari seborvosa világossan ki mondotta, hogy ezt a' vizbe fuladott embert maga az Orvosoknak Fejedelme Hippocrates sem hozhatná vissza az életre. De Sándor Sándor Császár hitelt nem adván az ő beszédjének ismét dörgölte, 's másokkal is dörgöltette a' holt ember mellyét, vak szemeit, és egyéb tagjait, és a' nevezett Chirugussal egyik karjan eret vágatván, kimondhatatlanúl örült, hogy eréből egy kevés vért folyni, 's a' meg hólnak tartott embert pihegni kezdeni látta, mellyre illy szókra fakadott ki: *Istenem! Életem napjai közt, ennel kedvesebb napot nem értem!* Munkáját felbe nem szakasztotta, hanem mind maga folytatta, mind masokkal folytattatta a' dörgölést, és tulajdon zsebbe való keszkenőjével kötötte bé az érvágas által esett sebet, azután őtet meg ajándékozta, és mind magának a' meg elevenítettett embernek, mind familiájának hóltig való kegyelem kenyeret, vagy pensiót rendelt.

Ebből, és több ehez hasonló szomorú példákból ki tettük, hogy nem minden vizbe fúlla

dott, meg fagyott, vagy másféle szerentsétlen történetek miatt meg hólnak lenni tartatott embert kell egészen meg hólnak tartani. Az itt következő szomorú példa is azt bizonyítja. Nem régiben, Spanyol Ország déli részében egy régi templom le rogyván, midőn annak omladványai a' föld alól ki ásattak volna, egy föld alatt való kriptára, 's abban sok tzinből való koporsókra találtak az ások. Azok között egyiknek a' fedele a' koporsó alsóbb részéről levéve, 's a' mellett egy már félig hamuvá változott ember tsontjai heverték. Mind ez, mind a' nyitva találtatott koporsó mingyárt akkor abba a' gondolatba ejtette az ásokat, hogy abba valaha fél hólt ember zárattatott bé, a' ki meg elevenedvén a' koporsója fedelét felütötte, és kínos halállal múlt ki e' világból. — A' koporsó fedele szorosabban megvizsgáltatván, azon szerentsétlen ember kimulasának historiája találtatott, mellyet ő a' koporsójába tétetett kisfeszülettel metzett koporsójának tzinből való fedelére, 's e' vólt summásan: „Engemet érzékenyseg nélkül való ájulásba temettek el, 's ezen börtömbé zárván ide hagytak. Fel ébredésemkor koporsom fedelét lábaimmal 's kezeimmel fel ütven szabadulást kerestem, és gyakran fel igyekeztem azon kis ablakhoz mászni, mellyen a' világosság egy kevéssé béhatott, de mivel magossan vólt, ahoz nem férkezhettem, a' bört ajtaján gyakran zörgöttem, kiáltoztam, de senki sem hallotta. Vólt nyavalyám, a' sok kiáltozás, kevéssé erőmnek megvonása, az éhség és szomjúság miatt egészen meg erőtelenitvén, kínos halál-

nál egyebet nem várhattam; minden lélegzetvétellel dögleletes levegőt szívtam magamba, minden szempillantásban erőtlenebbé lettem, tüdőim szolgálatomra nem lehettek, nyelvem elepedt, lábaim tantorgani kezdettek, 's tovább azokon nem áthatván, négy kézláb koporsóm fedeléhez másztam, és a' velem együtt eltemettetett fészűllettel kimondhatatlan kínok közt irtam le halálom historiáját."

Északi Amerika.

Az Anglia Ország, és ezen szabad Respublika közt támadt villongásról, 's annak következéseiről következő módon irnak az Amériikai tudósítások után a' Londoni antiministerialis újság levelek. A' Congressusnak az az aktája, mellyet az Anglia Országi fabrikatumoknak az északi Amériikai szabadStatusokba való bé nem hordásokról hozott vala, a' voksoknak röbsége által bé vétetődött. Most már lássátok (igy ir egy Új Eborakumi polgár Londoni barátjának), ha vissza veszi e' a' Londoni Királyi Kabinet azon parantsolatját, mellynél fogva nemcsak az Európai, hanem még az Amériikai tengeren való kereskedést is meg akadályoztatni, vagy egészen eltörteni igyekezett; lassátok, ha velünk inkább baratságban élni akartok e', vagy ellenségünk lenni. — Most már láthattya Anglia Ország, hogy nem minden nemzettel hánhat maga szabad tettzése szerént, nem minden nemzét felejtkezik el a' maga javának és ditsőségének fenntartásáról, hējában küldi a' szövetséges Statusokhoz a' maga meg hatalmazott követjét, jobk

vólna, ha a' maga kabinetbéli parantsolatjának vissza vételéről tudósítana bennünket.“

„Soha sem vólt a' ti kereskedéstek olly kétséges kimenetelű környűlállások közzé tétetve, mint most. — Abban a' városban, melly magát a' tengerek urának tartya, melly a' száraz Európa kikötő helyeit blokirozza, vagy azokba senkit se bé botsátani, sem azokból ki jönni nem enged, melly Indián uralkodik, és Amériát is maga alá vetni igyekezik, melly sem nagyra való vagyásának, sem fősvényszégének hátart szabni nem tud, annak a' Parlamentumnak kebelében, mellyben sok tudós férfiak ülnek, egy Commissió választatott ki az Angliai kereskedés megtsökkenése okainak szoros meg vizsgálására. — A' *Traveller* nevű Londoni Zsurnál, az Angliai jelenvaló kereskedésbéli egyességet meg vizsgálván, úgy találta, hogy az előtt a' száraz Európának minden kikötőhelyei bé vannak zárátva, senki sem keres Angliai fabrikatamokat; Spanyol és Portugallia Országokban semmi magazinumai nem taláztatnak N. Britannjának, sőt inkább minden zsirjátol meg fosztyák azok Angliát; északi Amérikában sints semmi áruló piatzok, mellyet *Coke* úr jól meg fontólván, a' Parlamentum álsó gyüllésében nagyon bosszonkodott azokra, a' kik a' teugeren való kereskedést egészen len magoknak akarják tulajdonítani.“